

AYFER GÜRDAL ÜNAL

terzi söküğünü dikerse...

Bu meşhur atasözümüz **Günüşiği Kitaplığı**'nın bir markası olan **On8 Kitap** tarafından yayımlanan **Mine Soysal**'ın "Uzakta"sını okuduğum andan beri dilime yerleşti. **Mine Soysal**, **Günüşiği Kitaplığı**'nın genel yayın yönetmenliğini başarıyla sürdürmesinin yanısıra editörlük de yapıyor. Örneğin değerli yazarlar **Gülsevin Kırıl**'ın, **Raife Polat**'ın editörü **Mine Soysal**. Takip edenler bilir, güçlü ve cesur bir sesi vardır.

Muhafif olmaktan çekinmez. Bu devirde ateşten gömleği uf demeden giyer üstelik çeşitli ticari çıkarlarına halel gelmesini göze alarak giyer. Böyle bir insan bu kadar işin arasında kitap yazınca, eleştiren olarak şöyle düşünmeden edemiyorsunuz. "Hay Allah, acaba eleştirdiklerinden kendi kaçınabildi mi? Nasıl bir iş çıkardı? Onun editörü kim?"

"Uzakta", bence **Mine Soysal**'ın şimdiye kadar yazdığı anlatılar arasında en başarılı olanı. Terzi kendi söküğünü dikmiş hem de pırıl pırıl bir dikişle dikmiş. Gerek karakterleri ince ince işlemesi ile, gerek günceli yakalayıp pembe şekerle kaplamadan gerçekçi bir kurgusallaştırma ile sosyal eleştirisini yapması ve acı ama gerçekçi sonlar yaratması ile, gerek diyaloglarda yakaladığı sahiçilik ile, gerek imrenilesi yaşamların ardındaki burukluğa işaret etmesi, gerek umarsız görünen yaşamların sevecenlikle nasıl ısınabildiğini hissettirmesi ile, gerekse kurguladığı olaylarla düzenin sakın ama sert bir eleştirisini zihinlerde tetiklemesi ile bu değerlendirmeyi hak ediyor.

Ayrıca detaylarla karakterlere ışık tutması, iki eksen karakterin etrafında yardımcı karakterlerin hem öykülerine hem duygu dünyalarına anlatının tadını katmerleyecek özeni göstermesi ile **Mine Soysal** usta işi bir gençlik romanı yazmış. Yazarın editörü çok deneyimli ve değerli **Müren Beykan**. Bu ikili yetkin bir anlatı kazandırmış ilköğretim kütüphanesine. Bu eseri 12 yaş üstü gençlere ve onların ebeveynlerine gönül rahatlığı ile öneriyorum.

iki farklı yaşam

"Uzakta", iki farklı yaşam, iki farklı sosyal sınıftan bir kız bir erkeğin kesişmez gözükken yaşamları etrafında geliyor. Anlatının ana karakterleri Erdo ile Dünya. Erdo, lise sonda matematik öğretmeni tarafından İstanbul'a gidip bir yıl çalışıp biriktirdiği para ile dershaneye devam edip üniversite sınavına hazırlanması yönünde yöreklendirilmiş Malatyalı bir gençtir. Dünya ise çok varlıklı bir ailenin üzerine titrenerek büyütülmüş, şımartılmış, aile beklentileri, aile sırları yaşam

alanını daralttıkça daraltmış çok güzel bir varsıl kız.

Bu bileşim, "Eyvah! Türk filmi gibi bir anlatı mı olacak?" endişesini boşa çıkaracak biçimde işleniyor. Erdo, Dünya'nın babasının inşaatında çalışır ve aldığı her kuruşu biriktirir. Üniversite sınavını kazanıp öğretmen olma düşleri kurmaktadır. Dünya ise ne okuyacağını, nerede okuyacağını bilemeyen, bir tek annesi için mücevher tasarlarken coşup heyecanlandığını duyumsayan, kararlar hep önüne hazır getirilmiş, hep korunmuş bir kızdır. Çocukken bir at kazası yaşamış çok uzun ve yalnız bir tedavi süreci geçirmiş, bir yıl boyunca okul / arkadaş her şeyden kopmuştu. Onun acısı aileyi de ele geçirir.

Babanın gözü dışarı bakmaya başlar, kendine bir metres bulur. İkiyüzlü ilişkiler ağı içinde eksikliğini parası ile kapamaya çalışan biri olarak kurgulanmıştır, Dünya'nın babası Zeki Bey. Zeki Bey, Erdo'nun çalıştığı inşaatın da sahibi. İnşaatı adamı Kadir aracılığı ile yönetmektedir. Yardımcı karakterlerden biri olan Kadir, Dünya ile annesi öl dese ölecek bağlulukta bir çalışandır. Kurgu bir Dünya'nın yaşamına ve iç dünyasına, bir Erdo'nun yaşamına ve iç dünyasına dönerek ilerler. Bu sayede gurbetin geride kalan ilişkileri nasıl öğüttüğünü anlarız. Okuma hayalleri olan bir genç inşaat işçisinin günlük yaşamının o hayalleri giderek nasıl zorladığını görürüz. Yaşamına sahip çıkmak ile varsıllık arasında doğrudan bir ilişki olmadığını, varsıl olsan dahi kendi istediğin yaşamı oluşturmak için kararlı ve mücadeleci olmak, önce kendine inanmak gerektiğini algılarız. Kendi sandalının küreklerine asılmak gerektiğini görürüz.

Çok farklı hayatları olan bu iki gencin yaşamı çok kısa bir süre Dünya'nın kaza geçirdiği Gönen'deki çiftlikte kesişir. İki genç, akşamın karanlığı tüm hüznüleri gizlerken çok kısa bir süre iki özgür genç gibi sohbet ederler. Kimliklerin önemsiz olduğu, mucizelere muhtaç olmadıkları adil bir dünyada rastlaşmış olmalarını her şeyden çok arzu eder Erdo. Dünya ise, o da Erdo'nun tek başına yaşamayı başar-

Mine Soysal'ın "Uzakta"sını yeni yılın ilk kitabı olarak seçmemin sorumlulukla yakın ilgisi var. **Mine Soysal**, sorumlu bir yazar tutumu sergiliyor ve eleştirisini kimi yerde açıkça, kimi yerde olaylar aracılığı ile düşündürterek gerçekleştiriyor. Yaşamın yoksulun elinden düşlerini bile çekip aldığına ve bu düş hırsızlığında bu düzene göz yuman herkesin bir payı olduğuna işaret ediyor.

mış olmasına gıpta etmektedir. "Keşke bana da öğretebilseydin" der, "keşke".

Geçmişle, kaza ile, yaşamdaki tutsaklıklarla hesaplaşılan o geceden sonra gençler birbirlerini bir daha görmezler. Erdo, inşaat sürekli yükselirken, yükselen çelik kafeste gün sayar. Üç ay geçse Mayıs gelse evine dönse, kursuna yazılsa. Bekler de bekler Erdo.

anlatının sonu...

Anlatının sonunu söylemeyeceğim, ancak sonun hem Gezi olaylarından hem İstanbul'da yaşanan asansör faciasından izler taşıdığını belirteceğim. Sorumlular kendilerini aklamak ve masum göstermek için bilgiyi en yakınlarından bile nasıl saklar, olayları nasıl manipüle eder anlatıyı okuyunca göreceksiniz. Sonunun farklı olmasını dilerdim. İnşaat işçisinin hayallerinin yok olmasını isterdim. Malatya'da ya da Anadolu'nun bir köşesinde bu romanı okuyacak yoksul bir genç acaba umut etmeyi sürdürmekte zorlanır mı, diye düşünmeden edemedim.

Bu anlatıyı yeni yılın ilk kitabı olarak seçmemin sorumlulukla yakın ilgisi var. **Mine Soysal**, sorumlu bir yazar tutumu sergiliyor ve eleştirisini kimi yerde açıkça, kimi yerde olaylar aracılığı ile düşündürterek gerçekleştiriyor. Yaşamın yoksulun elinden düşlerini bile çekip aldığına ve bu düş hırsızlığında bu düzene göz yuman herkesin bir payı olduğuna işaret ediyor.

Dünya adil değil. Düşlerimize sahip çıkmak, kimi zaman yoksulluğu yenme yolları bularak, çok çalışarak oluyor. Kimi zaman kendi düşlerini bizim düşlerimiz kılmaya çalışan ailemize karşı çıkarak, yaşamımıza sahip çıkmanın kimi zaman çok yalnız olan "benim seçtiğim yaşam" yolunda yürümeyi göze alarak olabiliyor.

Kapitalist düzenin tüm dayatmalarına karşın insanın insan olma boyutunda eşit olduğunu tekrar etmek, ırkın, dinin, cinsiyetin, ekonomik gücün bizi ayırmasına izin vermeden sevecenlikle ve şefkatle yaşamlarımızı yönetmek, bu yönde mücadele eden gençlere gücümüz elverdiğince destek olmak elimizde. Daha iyi, daha sevecen, daha adil bir dünya mümkün diyorsak 2015 bu uğurda gayret göstereceğimiz bir yıl olsun. Sevgi, adalet, kardeşlik, şefkat tüm insan ilişkilerinize hakim olsun. Sağlıkla, umutla ve her da-

ahru@tnn.net